

Kontakt rodiče s dětmi

Obecné soudy poruší práva rodiče na rodinný život a na péči o děti a jejich výchovu zaručená čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, pokud vyloučí zcela jeho kontakt s dětmi z důvodu, že rodič děti ovlivňuje proti druhému rodiči, aniž by se zabývaly možností asistovaného styku.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 2068/25 ze dne 11.9.2025)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele O. F., zastoupeného Mgr. K.K., advokátkou, se sídlem P., proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. dubna 2025, č. j. 55 Co 88/2025-338, za účasti Městského soudu v Praze, jako účastníka řízení, a nezletilých O. P. a J. P., zastoupených Městskou částí Praha 11, sídlem Ocelíkova 672/1, Praha 4, jako vedlejších účastníků řízení, tak, že rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. dubna 2025, č. j. 55 Co 88/2025-338, byla porušena základní práva stěžovatele na rodinný život a na péči o děti a jejich výchovu zaručená čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Ve zbyvající části se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti a obsah napadených rozhodnutí

1. Obvodní soud pro Prahu 4 svěřil nezletilé vedlejší účastníky (nyní ve věku 4 a 9 let) do střídavé péče rodičů tak, že v péči matky K. P. budou každý sudý týden od středy do čtvrtka a každý lichý týden od pondělí do středy ráno a od čtvrtka ráno do pondělí v sudém týdnu, a v péči stěžovatele každý lichý týden od středy do čtvrtka a každý sudý týden od pondělí do středy ráno a od čtvrtka ráno do pondělí v lichém týdnu. Speciální režim péče upravil obvodní soud o prázdninách, který rozvrhl rovnoměrně mezi oba rodiče. Stěžovateli uložil platit výživné ve výši 4 600 Kč měsíčně na nezletilého O. a ve výši 3 900 Kč měsíčně na nezletilého J. Matce uložil povinnost platit výživné ve výši 1 400 Kč měsíčně na nezletilého O. a ve výši 1 200 Kč měsíčně na nezletilého J. Dále obvodní soud konstatoval změnu předchozího rozsudku o úpravě poměrů nezletilého O., rozhodl o náhradě nákladů řízení a stanovil předběžnou vykonatelnost výroku o péči.

2. Obvodní soud vyšel ze zjištění, že u obou rodičů byly v minulosti shledány problémy se závislostí na návykových látkách, které však nyní již přítomny nejsou a jejich péči o nezletilé nebrání. Oba rodiče jsou schopni se o nezletilé postarat. Jejich vzájemný konflikt se podařilo stabilizovat rodinnou terapií. Nezletilí je mají oba rádi, starší syn O. vyjádřil přání být pravidelně s oběma rodiči. S ohledem na tyto okolnosti svěřil obvodní soud nezletilé do rovnoměrné střídavé péče rodičů, na které se ostatně rodiče téměř shodli. Časové úseky péče rodičů zvolil kratší, aby se nezletilým po rodičích nestýskalo. Při určování výživného vycházel obvodní soud z příjmu stěžovatele ve výši 30 000 Kč měsíčně a skutečnosti, že matka má příjem několikanásobně nižší.

3. K odvolání matky Městský soud v Praze napadeným rozsudkem rozsudek obvodního soudu změnil tak, že nezletilé svěřil do péče matky a její výživné nestanovil. Ve zbytku rozsudek obvodního soudu potvrdil a rozhodl o nákladech řízení. Doplnil dokazování, ze kterého vyvodil, že stěžovatel není způsobilý o nezletilé pečovat, neboť jim svou péčí ubližuje. Nezletilé negativně ovlivňuje proti matce, kterou zejména nezletilý O. následně odmítá, ačkoliv je zřejmé, že ji má rád. Svou péčí by mohl stěžovatel nezletilému způsobit vážné psychické problémy a připravit jej o vztah s matkou.

Negativně městský soud hodnotil také skutečnost, že stěžovatel neoprávněně odmítl nezletilé matce předat. Výchovné kompetence matky nejsou zcela zachovalé, neboť nezletilé fyzicky trestá. Na rozdíl od stěžovatele však matka tímto jednáním nepůsobí nezletilým znatelnější újmu. Z uvedeného městský soud vyvodil, že jakýkoliv kontakt nezletilých se stěžovatelem je nyní v rozporu s jejich nelepším zájmem. Proto svěřil nezletilé do péče matky bez současné úpravy styku stěžovatele s nezletilými. Pokud se stěžovatel rozhodne vyhledat odbornou pomoc za účelem posílení své schopnosti respektovat matku jako rodiče nezletilých, může být jeho kontakt s nezletilými obnoven. Výživné stěžovatele stanovené obvodním soudem neodpovídalo střídavé péči rodičů, při které se má výživné snížit o podíl péče rodiče. Jelikož však městský soud rozhodl o výlučné péči matky, výživné stěžovatele stanovené obvodním soudem tomuto rozsahu péče již odpovídá a nebylo nutné jej měnit.

II. Argumentace stěžovatele

4. Stěžovatel podává proti rozsudku městského soudu ústavní stížnost. Podle něj porušuje jeho základní práva podle čl. 4, čl. 81, čl. 90, čl. 96 Ústavy, čl. 10 odst. 2, čl. 32 odst. 4, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3, čl. 38 Listiny základních práv a svobod, čl. 6, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 a čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

5. Namítá, že městský soud nerozhodl ani o minimálním styku stěžovatele s nezletilými, čímž nepřiměřeně zasáhl do rodinného života stěžovatele i nezletilých. S matkou se stěžovatel na styku nedohodl, a proto je nyní ponechán zcela bez kontaktu s nezletilými. Městský soud nesprávně vyhodnotil stěžovatele jako horšího pečovatele oproti matce. Bez dalšího převzal závěry opatrovníka, že stěžovatel nezletilé manipuluje. Z provedených důkazů vědomá manipulace nezletilých stěžovatelem neplyne. Opatrovník i městský soud bezdůvodně věří matce a pomíjí sdělení stěžovatele a nezletilých o fyzickém násilí matky. Stěžovatel matce v její péči o nezletilé nikdy nebránil. O matce se totéž říct nedá. Dále stěžovatel poukazuje na judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva k úpravě péče a styku rodičů s nezletilými.

III. Procesní předpoklady řízení a průběh řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení podle zákona o Ústavním soudu. Dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas k tomu oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu, a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario), neboť stěžovatel vyčerpал všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv.

7. Usnesením ze dne 30. 7. 2024, č. j. III. ÚS 2068/25-1, Ústavní soud ustanovil opatrovníkem nezletilých Městskou část Praha 11, neboť ústavní stížností bylo napadeno rozhodnutí, jehož závěry se dotýkají zájmů nezletilých, kteří mají v řízení postavení vedlejších účastníků.

8. Ústavní soud nenařídil ústní jednání, neboť od jednání nebylo možné očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

IV. Vyjádření ostatních účastníků řízení a replika stěžovatele

9. K výzvě Ústavního soudu se k ústavní stížnosti vyjádřil městský soud, který odkázal na odůvodnění svého rozsudku. Nesouhlasil s tvrzením stěžovatele, že jej shledal horším pečovatelem. Tak tomu není. Jakémukoliv kontaktu stěžovatele s nezletilými nyní brání překážka intenzivní manipulace nezletilých stěžovatelem. Ústavní stížnost proto městský soud nepovažuje za důvodnou.

10. Opatrovník nezletilých se ztotožnil s rozsudkem městského soudu a uvedl, že ačkoliv městský soud neupravil styk nezletilých se stěžovatelem a svěřil je do péče matky, postupoval v souladu s

nejlepším zájmem nezletilých. Od doby svěřeni nezletilých do péče matky se chování nezletilých zlepšilo, přestávají být vůči matce vulgární a více ji respektují. Zatímco v péči matky neshledal opatrovník nedostatky, péče stěžovatele podle něj není vhodná z důvodu podezření na užívání návykových látek a manipulace nezletilých. Dne 9. 7. 2025 se uskutečnil asistovaný kontakt stěžovatele s nezletilými. Nezletilí reagovali na stěžovatele dobře, stěžovatel je v rámci asistence neměl možnost negativně ovlivňovat. Asistované styky byly dne 6. 8. 2025 ukončeny, neboť nezletilí se se stěžovatelem setkávali v přirozeném prostředí.

11. Matka se ve lhůtě k ústavní stížnosti nevyjádřila, má se tedy v souladu s poučením za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdala (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 101 odst. 4 občanského soudního řádu).

12. Obdržená vyjádření Ústavní soud zaslal stěžovateli na vědomí a k případné replice. Stěžovatel repliku nepodal.

V. Věcné posouzení ústavní stížnosti

13. Ústavní soud posoudil všechny výše uvedené okolnosti a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zčásti důvodná.

V. a) Obecná východiska přezkumu rozhodnutí

14. Trávení společného času znamená pro rodiče a jeho dítě jeden ze základních prvků rodinného života, a to i přes problémy ve vztazích mezi rodiči. Dítě má právo udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči a oba rodiče mají společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte (čl. 9 odst. 3 a čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte). Při rozhodování věcí týkajících se péče o dítě a styku s dítětem je nutné vycházet z toho, že dítě má právo na rovnocennou péči obou rodičů a práva obou rodičů na péči o dítě mají stejnou váhu (čl. 32 odst. 4 Listiny, čl. 8 Úmluvy ochrany lidských práv a základních svobod, čl. 7 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte; rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Dostál proti České republice, č. 26739/04, § 55). Jakékoliv omezení podílu péče rodiče o dítě musí vždy sledovat legitimní cíl nejlepšího zájmu dítěte a být mu přiměřené (nález ze sp. zn. I. ÚS 1079/17, bod 19).

15. Ústavní soud ve své judikatuře vymezil ústavněprávní kritéria pro svěřování dětí do péče, jejichž naplnění v rámci přezkumu rozhodnutí obecných soudů s ohledem na konkrétní okolnosti daného individuálního případu vždy zkoumá. Mezi kritéria, která musí obecné soudy z hlediska nutnosti rozhodovat v nejlepším zájmu dítěte v řízení o úpravě výchovných poměrů vzít v potaz, patří zejména: (1) existence pokrevního pouta mezi dítětem a o jeho svěřeni do péče usilující osobou; (2) míra zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb v případě jeho svěřeni do péče té které osoby; (3) schopnost osoby usilující o svěřeni dítěte do péče zajistit jeho vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby; a (4) přání dítěte (nález sp. zn. I. ÚS 2482/13, body 19 až 23). V případě, že jeden z rodičů naplňuje tato kritéria výrazně lépe, je zpravidla v zájmu dítěte, aby bylo svěřeno do péče tohoto rodiče; naopak v případě, že oba rodiče naplňují tato kritéria zhruba stejnou měrou, je nutné vycházet z premisy, že zájmem dítěte je, aby bylo především v péči obou rodičů (nález sp. zn. I. ÚS 1554/14, bod 27).

16. Pokud je dítě svěřeno do péče jednoho rodiče, má právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem (nález sp. zn. IV. ÚS 2611/20, bod 29). Shledají-li obecné soudy natolik závažné okolnosti, pro které není vhodný běžný režim styku rodiče s dítětem, mohou zvolit styk asistovaný. V takovém případě musí soudy zároveň uvést výhled na budoucí možné rozšíření styku (nález sp. zn. II. ÚS 894/25, bod 36).

V. b) Aplikace obecných východisek na konkrétní věc

17. Ústavní soud se nejprve zabýval změnou péče rodičů o nezletilé. Zatímco obvodní soud vyhodnotil, že v nejlepším zájmu nezletilých je střídavá péče, městský soud tento názor po doplnění dokazování nesdílel a rozhodl o výlučné péči matky.

18. Po studiu předloženého soudního spisu Ústavní soud neshledal změnu úpravy péče o nezletilé provedenou městským soudem jako neústavní. Městský soud svůj závěr o snížených rodičovských kompetencích stěžovatele řádně odůvodnil.

19. Ačkoliv znalec v řízení před obvodním soudem naznačoval pouze nevědomou manipulaci nezletilých stěžovatele (která není méně závažná než manipulace vědomá), jak se snad snaží naznačit stěžovatel, v řízení před městským soudem z provedeného dokazování jednoznačně vyplynulo, že jde o manipulaci vědomou (např. bod 9 rozsudku městského soudu). K negativnímu vlivu manipulace na nezletilé lze odkázat na incident popsany v bodu 11 rozsudku městského soudu, při kterém nezletilý O. původně k matce nechtěl a dokonce uváděl, že "jestli půjde k matce, tak se zabije", avšak po shledání se s matkou jí dal pusu a byl od té chvíle veselý. Stěžovatel se snaží matku ze života nezletilých vyloučit i tím, že jí brání v kontaktu s nezletilými (bod 24 rozsudku obvodního soudu, bod 11 rozsudku městského soudu). Ústavní soud proto přisvědčil městskému soudu, že aktuálně je v nejlepším zájmu nezletilých výlučná péče matky. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem nelze vyloučit, že by péče stěžovatele mohla negativně a intenzivně zasáhnout psychiku nezletilých. Pokud jde o poklesky matky v podobě fyzického trestání nezletilých, z provedeného dokazování plyne pouze jeden takový incident, při kterém matka nezletilého O. "plácla" (bod 12 rozsudku obvodního soudu). Ačkoliv jde nesporně o zcela nežádoucí výchovný postup, z obsahu spisu neplyne, že by se takového jednání matka dopouštěla opakovaně.

20. Lze proto shrnout, že rozhodnutí městského soudu o výlučné péči matky samo o sobě neústavním není.

21. Neústavní je ale postup městského soudu, kterým neupravil jakýkoliv styk stěžovatele s nezletilými. Městský soud tento postup odůvodnil stejně jako svěřením nezletilých do výlučné péče matky, totiž manipulací nezletilých stěžovatelem a v jejím důsledku možným vznikem psychických problémů nezletilých. Ústavní soud však takové odůvodnění nepovažuje za dostačující pro absolutní vyřazení stěžovatele ze života nezletilých.

22. Z obsahu spisu plyne, že nezletilí mají stěžovatele rádi, před vydáním rozsudku městského soudu jej pravidelně vídali a byli zvyklí na jeho péči. Shodně jako u úpravy péče lze dát městskému soudu za pravdu v tom, že stěžovatel snižuje své rodičovské kompetence manipulací nezletilých. Pouze tato skutečnost však neodůvodňuje, aby stěžovateli nebyla zachována možnost alespoň minimálního kontaktu s nezletilými, a to v případě obavy z jejich ovlivňování a narušování psychického vývoje i formou asistovaného styku. Úplné vyloučení stěžovatele ze života nezletilých, se kterými měl stěžovatel do rozhodnutí městského soudu pravidelný kontakt, není v jejich zájmu. Vzhledem ke konfliktnímu vztahu rodičů nelze očekávat, že by se na styku stěžovatele s nezletilými dohodli. Přestože aktuálně podle zprávy opatrovníka matka stěžovateli ve styku s nezletilými zcela nebrání, vzhledem k vážnosti jejich vzájemného konfliktu je namístě práva nezletilých na kontakt s otcem upravit autoritativně, tj. rozhodnutím soudu.

23. Pokud městský soud na základě výše uvedeného skutkového stavu jakýkoliv kontakt stěžovatele s nezletilými neupravil, porušil tím základní práva stěžovatele na rodinný život a na péči o děti a jejich výchovu zaručená čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

VI. Závěr

24. Ačkoliv Ústavní soud dospěl k závěru, že městský soud porušil základní práva stěžovatele na rodinný život a na péči o děti a jejich výchovu zaručená čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, nemohl ratio decidendi tohoto nálezu zohlednit ve výroku svého nálezu zrušením napadeného rozsudku městského soudu, neboť se tento rozsudek ve výrokových částech úpravou styku otce s nezletilými vedlejšími účastníky nezabývá. Jde o obdobnou situaci jako v případě, kdy je napadána neústavnost zákona z důvodu, že v něm nějaká věc upravena není, ač upravena být má (nález sp. zn. IV. ÚS 2611/20, bod 32).

25. Nálezová forma rozhodnutí je podle Ústavního soudu nezbytná pro naplnění subjektivní funkce řízení o ústavní stížnosti, neboť jím Ústavní soud obecně závaznými výrokovými závěry uznává část stěžovatelovy argumentace. Současně tím Ústavní soud naplňuje objektivní funkci ústavní stížnosti, protože svým výrokem (nálezy sp. zn. III. ÚS 2916/15, sp. zn. III. ÚS 3439/17) vymezuje hranice dalšího postupu soudů v obdobných případech. Výrok konstatující porušení stěžovatelových ústavně zaručených práv má důležitý význam v dalším řízení o úpravě styku stěžovatele s nezletilými. V této souvislosti Ústavní soud připomíná, že závazný není pouze výrok nálezu, nýbrž i nosné důvody vyjádřené v jeho odůvodnění, na které se rovněž vztahuje čl. 89 odst. 2 Ústavy (nálezy sp. zn. Pl. ÚS 2/03, sp. zn. Pl. ÚS 41/02).

26. Ve zbývající části Ústavní soud ústavní stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost dle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Další články:

- [Insolvenční řízení](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní poměr \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Insolvence, zástavní právo](#)
- [Dědictví](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost soudu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Žaloba pro zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)